

Національна академія наук України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса
Інститут філософії імені Г. С. Сковороди
Інститут історії України
Інститут всесвітньої історії
Інститут соціальної та політичної психології
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Інститут обдарованої дитини
Всеукраїнська газета «Освіта і суспільство»

ПРОГРАМА

*Всеукраїнської міжгалузевої
науково-практичної онлайн-конференції
«ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ
СУБ'ЄКТНОСТІ УКРАЇНИ:
МІСЯ НАУКИ І ОСВІТИ»
29 вересня – 1 жовтня 2022 року*

МЕТА КОНФЕРЕНЦІЇ

Обговорення актуальних теоретичних і практичних проблем розвитку українського суспільства в площині формування суб'єктності особистості, громади, соціуму, цивілізаційної суб'єктності України.

НАУКОВА ТЕМАТИКА КОНФЕРЕНЦІЇ

- Світоглядні підвалини розвитку суб'єктності і цивілізаційної суб'єктності
- Політичні засади цивілізаційної суб'єктності
- Історичні наративи суб'єктності української нації
- Завдання освіти з формування особистісного потенціалу здійснення національної ідеї

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Науковці Національної академії наук України і наукових галузевих академій, науково-педагогічні працівники, представники департаментів та управлінь освіти, інститутів післядипломної освіти, представники адміністрації закладів освіти, учителі, класні керівники, психологи, соціальні педагоги, аспіранти й магістранти, усі зацікавлені тематикою конференції.

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Кремень Василь Григорович, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, президент Національної академії педагогічних наук України

Рафальський Олег Олексійович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, віцепрезидент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Хамітов Назір Віленович, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Саух Петро Юрійович, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, академік-секретар відділення вищої освіти НАПН України

Слюсаревський Микола Миколайович, кандидат психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту соціальної і політичної психології НАПН України

Ткаченко Лідія Іванівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу інтелектуального розвитку обдарованої особистості Інституту обдарованої дитини НАПН України, головний редактор газети «Освіта і суспільство»

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Гальченко Максим Сергійович, доктор філософських наук, директор Інституту обдарованої дитини НАПН України

Малиношевська Альона Василівна, кандидат педагогічних наук, заступник директора з наукової роботи Інституту обдарованої дитини НАПН України

Зелінський Володимир Анатолійович, завідувач адміністративно-господарського відділу Інституту обдарованої дитини НАПН України

Шульга Валентина Миколаївна, завідувач науково-організаційного відділу Інституту обдарованої дитини НАПН України

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

У режимі онлайн на платформі *Zoom*, за покликанням:

<https://us02web.zoom.us/j/89025588559?pwd=SHAZL1kwTmcyYm1PdkdzNVNlNUZ6dz09>

Ідентифікатор: 890 2558 8559

Код доступу 1

(Ідентифікатор єдиний для підключення в усі дні роботи конференції)

Пряма трансляція на youtu.be:

29 вересня (Пленарне засідання) – <https://youtu.be/AC-mkJvDiOY>

30 вересня (Секційні доповіді) – https://youtu.be/1nab_iK6bBY

ПЛАН РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 вересня (четвер)	
9 ⁵⁰ –10 ⁰⁰	<i>Онлайн-реєстрація учасників</i>
10 ⁰⁰ –19 ⁰⁰	Пленарне засідання
30 вересня (п'ятниця)	
10 ⁰⁰ –20 ⁰⁰	Робота секцій 1–3
1 жовтня (субота)	
10 ⁰⁰ –16 ⁰⁰	Робота секції 4
16 ⁰⁰ –17 ⁰⁰	<i>Підбиття підсумків роботи конференції</i>

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Мотиваційні / вітальні промови	до 10 хвилин
Доповіді на пленарному засіданні	до 30 хвилин
Доповіді на секційному засіданні	до 10 хвилин
Повідомлення, репліки	до 5 хвилин

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 вересня 2022 р. (четвер)

9⁵⁰–10⁰⁰ ОНЛАЙН-РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Модератори конференції:

модератор онлайн – *Ткаченко Лідія Іванівна*, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу інтелектуального розвитку обдарованої особистості Інституту обдарованої дитини НАПН України, головний редактор газети «Освіта і суспільство»

модератор за кадром – *Шульга Валентина Миколаївна*, завідувач науково-організаційного відділу Інституту обдарованої дитини НАПН України

10⁰⁰–19⁰⁰ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Мотиваційні промови

Кремень Василь Григорович, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, президент Національної академії педагогічних наук України

Рафальський Олег Олексійович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, віцепрезидент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Гуманістичність цивілізаційної суб'єктності України як місія науки і освіти: підхід метаантропології

Хамітов Назір Віленович, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Підстави політичної суб'єктності української держави: народ, еліта, інститути

Кармазіна Марія Степанівна, доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту політичних та етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Росія: замах на суб'єктність України

Ткаченко Василь Миколайович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, провідний науковий співробітник Інституту всесвітньої історії НАН України

Як наративи перетворюють минуле в історію

Удод Олександр Андрійович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України

Утвердження державної суб'єктності та української ідентичності в умовах повномасштабної війни рф проти України

Бевз Тетяна Анатоліївна, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Самоорганізаційні начала колективної суб'єктності українців

Слюсаревський Микола Миколайович, кандидат психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту соціальної і політичної психології НАПН України

Інтенсивність соціальної рефлексії як показник рівня цивілізаційного розвитку

Любимий Ярослав Валерійович, доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Рефлексивна психологія до і після перемоги в російсько-українській війні

Найдьонова Любов Антонівна, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту соціально та політичної психології НАПН України

Київська культурна традиція в Середньовічній Європейській цивілізації

Коцур Віктор Петрович, доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, голова вченої ради Університету Григорія Сковороди в Переяславі, керівник центру історичного краєзнавства Київщини

Феномен Івана Мазепи в історичних судженнях Тараса Шевченка і Михайла Грушевського

Мельниченко Володимир Юхимович, доктор історичних наук, академік НАПН України, почесний академік НАМ України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка

Український академічний внесок у розвиток європейської цивілізації: незаперечні здобутки і нереалізований потенціал

Бойченко Михайло Іванович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, головний редактор журналу «Філософія освіти»

Науково-освітня ретроспектива формування цивілізаційної суб'єктності України

Попова Валентина Вікторівна, доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Формування суб'єктності у вищій школі

Бережна Світлана Вікторівна, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Релігійний вимір суб'єктності України в сучасній георелігійній ситуації

Филипович Людмила Олександрівна, доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Горкуша Оксана Василівна, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Освіта і наука як фактор цивілізаційної суб'єктності України: уроки поступу і прогнози на майбутнє

Саух Петро Юрійович, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, академік-секретар відділення вищої освіти НАПН України

Саух Ірина Василівна, доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України

Краса світогляду, вчинків та відносин як критерії плідності суб'єктності людини в науці й освіті.

Крилова Світлана Анатоліївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри богослов'я, релігієзнавства та культурології НПУ імені М.П. Драгоманова, віце-президент Асоціації філософського мистецтва

Актуальні завдання впровадження нової бази знань в освіту України

Біляєва Світлана Олександрівна, доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту археології НАН України, професор Уманського державного педагогічного університету

Феномен дискурсивної невизначеності та її вплив на особистісний потенціал

Стрижак Олександр Євгенійович, доктор технічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Національного центру «Мала академія наук України»

Наука як фактор духовно-культурної суб'єктності України

Кубальський Олег Нарцизович, кандидат філософських наук, доцент, провідний науковий співробітник Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України

Особистісний потенціал здійснення національної ідеї: проблема вихователя

Присяжнюк Юрій Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Присяжнюк Валентина Петрівна, вчитель української мови та літератури Черкаської гімназії № 31

Дзюра Юлія Сергіївна, студент Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

30 вересня 2022 р. (п'ятниця)
продовження роботи конференції
10⁰⁰–20⁰⁰ СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЯ 1

«СВІТОГЛЯДНІ ПІДВАЛИНИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТНОСТІ»

Керівники секції:

Саух Петро Юрійович, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, академік-секретар відділення вищої освіти НАПН України

Хамітов Назіп Віленович, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, провідний науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Суб'єктність дитини: соціокультурні та психолого-педагогічні чинники

Завгородня Олена Василівна, доктор психологічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник лабораторії методології і теорії психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Громадянська демократія ефективних державності та націєтворення: проблеми, принципи та перспективи

Зінченко Віктор Вікторович, доктор філософських наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів Інституту вищої освіти НАПН України

Умови формування особистісного потенціалу

Мельник Оксана Андріївна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри загальної психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Конструктологічна парадигма в дослідженні творчої діяльності

Моляко Валентин Олексійович, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач лабораторії психології творчості Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Суб'єктність особистості в контексті динаміки ідентичності

Москаленко Валентина Володимирівна, доктор філософських наук, професор, головний науковий співробітник Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Нагорна Надія Сергіївна, кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації Національного університету «Чернігівська політехніка»

Цивілізаційна суб'єктність України: чи відображена вона в творах сучасного українського гуманітарного знання?

Ягодзінський Сергій Миколайович, доктор філософських наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи Європейського університету

Ціннісно-мотиваційна складова професійної суб'єктності фахівців: методологічні проблеми розуміння та формування

Ягунов Василь Васильович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки та спорту Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

Ціннісна самоактуалізація учнівства як ресурс уреальнення української національної ідеї

Бондаренко Неллі Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України

Суб'єктність українського вчительства: світоглядна платформа вищої педагогічної освіти

Виговська Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, головний і науковий редактор Всеукраїнського науково-практичного журналу «Директор школи, ліцею, гімназії» видавництва «Центр сприяння суспільному розвитку імені Миколи Пирогова»

Моральнісні виміри цивілізаційної суб'єктності України

Жулай Валерій Денисович, кандидат філософських наук, доцент, науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України

Поняття «цивілізаційна суб'єктність» як ноумен і феномен

Казакова Тетяна Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики, заступник директора з навчально-виховної роботи Харківського вищого училища швейного виробництва та побуту

Стрес як постійно діючий фактор після повномасштабного вторгнення рф

Лук'янчук Наталія Вадимівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології, старший науковий співробітник відділу дослідження становища сім'ї, дітей та молоді Українського гуманітарного інституту ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики»

Національна культура України на службі сучасного державотворення

Шаповал Юлія Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, викладач Балаклійського педагогічного фахового коледжу КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Психологічні аспекти формування особистості як суб'єкта діяльності

Шевченко Світлана Віталіївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Розвиток духовного потенціалу особистості в освітньому процесі

Ясточкіна Ірина Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, викладач Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Фактор психологічної сепарації особистості та роль суб'єктності в ньому

Булах Ірина Іванівна, викладач ВСП Уманського фахового коледжу технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва

Патріотизм як важливий ціннісний орієнтир сучасної освіти в умовах війни

Голтвяниця Олена Олексіївна, директор Ліцею № 17 «Інтелект» Полтавської міської ради

Данильченко Альона Володимирівна, учитель історії Ліцею № 17 «Інтелект» Полтавської міської ради

Формування екологічного мислення як чинник національного виховання

Горбань Наталя Іванівна, учитель біології та основ екології Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області

Роль духовно-культурного компонента в національно-патріотичному вихованні

Гусар Людмила Миколаївна, учитель української мови та літератури Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Дружківської міської ради Донецької області

СЕКЦІЯ 2

«ПОЛІТИЧНІ ЗАСАДИ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ»

Керівники секції:

Слюсаревський Микола Миколайович, кандидат психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту соціальної і політичної психології НАПН України

Кармазіна Марія Степанівна, доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту політичних та етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Завдання формування стійкості до застосування «когнітивної зброї» з арсеналу «гібридної» конфліктності у здобувачів вищої освіти

Веденєєв Дмитро Валерійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри арт-менеджменту Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

Сучасна освіта: соціокультурні виклики та перспективи

Ганаба Світлана Олександрівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Трансформація функцій освіти в епоху нігілізму

Ліпін Микола Вікторович, доктор філософських наук, професор, кафедри філософії, соціології та політології Державного торговельно-економічного університету, провідний науковий співробітник Інституту обдарованої дитини НАПН України

Проблемні аспекти формування особистісного потенціалу в контексті цивілізаційної суб'єктності України

Шульга Ольга Антонівна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Роль глобальних інформаційних мереж у проєктуванні сучасної соціальної реальності

Грубі Тетяна Вікторівна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Можливі напрями проєктів в умовах воєнного стану: популяризація України в інтернеті та культурна дипломатія

Жук Михайло Васильович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Наративи воєнного часу: аксіологічний аспект

Зарецька Ольга Олександрівна, кандидат філологічних наук, провідний науковий співробітник Лабораторії когнітивної психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Інноваційне розуміння сутності достовірності відомостей у контексті формування журналістами уявлень про сутність та/або зміст реальної української цивілізаційної суб'єктності

Ланцедова Юлія Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу Національного авіаційного університету

Басовська Анастасія Юрївна, студентка Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Команецька Вікторія Володимирівна, студентка Національного авіаційного університету

Вплив четвертої промислової революції на ринок праці

Матюк Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Розвиток суб'єктності учасників процесу оцінювання якості освітніх послуг

Мицишин Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка

Освіта як фактор економічного зростання України в умовах глобалізації

Полуяктова Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Полуяктова Катерина Сергіївна, студентка ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Теоретичні засади інформаційної діяльності в політичному полі

Проноза Інна Іванівна, кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Економічні засади цивілізаційної суб'єктності України

Редзюк Євгеній Васильович, кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник сектору міжнародних фінансових досліджень ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Особливості формування єдиної науково-освітньої політики в Україні в період війни та післявоєнної відбудови

Чижевський Борис Григорович, кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України

Відповідальне громадянство в Україні: до питання щодо потенціалу наукової освіти

Александрова Юлія Миколаївна, аспірант кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Цивілізаційна суб'єктність України

Андрос Дар'я Сергіївна, викладач Дніпровського фахового коледжу радіоелектроніки

Патріотизм як важливий ціннісний орієнтир сучасної освіти в умовах війни

Бокова Наталя Олексіївна, учитель Першотравенського ліцею № 3 Першотравенської міської ради

Гольнева Наталя Станіславівна, учитель Першотравенського ліцею № 3 Першотравенської міської ради

Дослідження комунікацій у системі державного управління

Вожол Олена Віталіївна, аспірантка Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Модернізація освітньої системи України як провідного чинника соціально-культурного відтворення в контексті успішної життєдіяльності людини та подальшого її вдосконалення

Квашук Олена Володимирівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист ВСП Уманського фахового коледжу технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва

Упровадження інтернет комунікацій у маркетингу

Колос Микола Миколайович, викладач Київського професійно-педагогічного фахового коледжу імені Антона Макаренка

Вплив подвійних стандартів на психіку українців

Круглік Олександра Василівна, викладач Черкаського музичного фахового коледжу імені С. С. Гулака-Артемівського

Соціал-демократичні напрями в умовах глобалізації: сучасні тренди

Максименко Інна Павлівна, викладач ВСП «Фаховий коледж інформаційних систем і технологій ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Пустовіт Артем Ігорович, студент ВСП «Фаховий коледж інформаційних систем і технологій ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Концепція національної аристократії в історіософії В'ячеслава Липинського

Стеценко Володимир Анатолійович, викладач КЗ КОР «Богуславський гуманітарний фаховий коледж імені І. С. Нечуя-Левицького»

Репатріація як запобігання антицивілізаційній суб'єктності (на прикладі політики ЄС стосовно жінок ІДІЛ)

Ткаченко Маргарита Вікторівна, аспірантка соціально-правового факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

СЕКЦІЯ 3

«ІСТОРИЧНІ НАРАТИВИ СУБ'ЄКТНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ»

Керівники секції:

Коцур Віктор Петрович, доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, голова вченої ради Університету Григорія Сковороди в Переяславі, керівник центру історичного краєзнавства Київщини

Удод Олександр Андрійович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України

Об'єктивний закон соціального становлення людини: вплив на еволюцію українців

Ищенко Микола Павлович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Функціонально-психолінгвістична класифікація мов світу в контексті цивілізаційних процесів

Калмикова Лариса Олександрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Харченко Наталія Валентинівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії «Психолінгвістика розвитку» Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Мисан Інна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Конституційні основи цивілізаційної суб'єктності України та журналістської компетентності в контексті висвітлення різних аспектів такої суб'єктності

Кириченко Олександр Анатолійович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Бондаренко Інна Вадимівна, студентка Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Шляхи освіти: рік 1922-й (до 100-річчя журналу «Рідна школа»)

Міхно Олександр Петрович, доктор педагогічних наук, директор Педагогічного музею України

Матвійчук Оксана Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Національний скансен: функції та завдання у формуванні суб'єктності

Ануфрієв Олег Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, доцент Національного університету імені Гетьмана

Ануфрієв Віталій Олегович, магістр Коледжу інформаційних систем Національного університету імені Гетьмана

Нові історичні наративи в змісті оновленої програми з історії України (на прикладі 8 класу)

Малієнко Юлія Борисівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України

Формування української ідентичності учнівства як завдання громадянської освіти

Ремех Тетяна Олексіївна, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України

Реалізація національної ідеї в змісті шкільної історичної освіти

Серова Галина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України

Дискурс європейської ідентичності України в контексті зовнішньоекономічної політики

Худавердієва Вікторія Анатоліївна, кандидат економічних наук доцент, доцент кафедри туризму Державного біотехнологічного університету

Ідея української національної духовності у творчості Олександра Довженка

Чумак Тетяна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України

Впровадження національно-патріотичного виховання в процесі вивчення біології

Барабаш Любов Миколаївна, директор, вчитель біології ЗЗСО Шандриголівська загальноосвітня школа I–III ступенів Лиманської міської ради Донецької області

Формування суб'єктності на основі морального виховання як мета і завдання сучасної освіти

Білоцерківець Ірина Петрівна, молодший науковий співробітник Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

Український народ на шляху до незалежності

Бибік Кирило Павлович, старший викладач Фахового коледжу бізнесу та аналітики Національної академії статистики обліку та аудиту

Розвиток боксу в українських спортивних клубах Галичини (1925–1939 рр.)

Вихор Валерій Іванович, викладач фізичного виховання Технічного фахового коледжу Луцького національного технічного університету

Роль критичного мислення у формуванні української науки

Галаган Євген Ростиславович, завідувач відділення Черкаського музичного фахового коледжу імені С. С. Гулака-Артемівського

Історична освіта як складова політики меморативістики: практичний контекст

Гонтар Дмитро Анатолійович, учитель історії, правознавства та громадянської освіти Криворізького НВК № 129 «Гімназія-ліцей академічного спрямування» Криворізької міської ради Дніпропетровської області

Сучасна шкільна історична освіта як засіб формування національної ідеї

Карпенко Вероніка Володимирівна, директор, учитель історії КЗ «Харківський ліцей № 183 Харківської міської ради»

Вплив сімейних взаємин на розвиток суб'єктності у підлітків

Пузенко Анна Янівна, учитель хімії КЗО «НВК № 37 Дніпровська гімназія-школа»

Українці – співтворці європейської культури

Шарова Лариса Анатоліївна, учитель історії Шандриголівської ЗОШ І–ІІІ ступенів Лиманської міської ради Донецької області

Розвиток особистісного потенціалу здійснення національної ідеї – один з пріоритетних напрямів сучасної української освіти

Штефан Анастасія Іванівна, заступник директора з виховної роботи Середньої загальноосвітньої школи № 235 імені В. Чорновола

1 жовтня 2022 р. (субота)
продовження роботи конференції

10⁰⁰–16⁰⁰ СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЯ 4

«ЗАВДАННЯ ОСВІТИ З ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДІЙСНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ»

Керівники секції:

Найдьорова Любов Антонівна, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту соціально та політичної психології НАПН України

Гальченко Максим Сергійович, доктор філософських наук, директор Інституту обдарованої дитини НАПН України

Формування у студентів української громадянської ідентичності на кураторських годинах

Заюков Іван Вікторович, доктор економічних наук, доцент, доцент Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ

Педагогічні умови формування життєствердного національного образу світу учнів (дошкілля, 1–11 класи)

Ільченко Віра Романівна, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, завідувач відділу інтеграції змісту загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України

Зелюк Віталій Володимирович, кандидат педагогічних наук, директор Полтавської академії неперервної освіти імені М. В. Остроградського

Формування професійної компетентності майбутніх педагогів-менеджерів соціокультурної сфери у контексті макаренкознавчих вимірів управлінської культури

Локшин Віктор Соломонович, доктор педагогічних наук, викладач Київського професійно-педагогічного фахового коледжу імені Антона Макаренка

Організаційні аспекти громадянського виховання учнівської молоді в умовах сьогодення

Мірошніченко Валентина Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, начальник кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Акмеорієнтування українського суспільства та його роль у цивілізаційному розвитку

Ткаченко Олександр Анатолійович, доктор психологічних наук, доцент кафедри психології, старший науковий співробітник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, практичний психолог Українського фізико-математичного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка

Модель формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності

Тур Оксана Миколаївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Робота з обдарованою молоддю: пріоритетні та стратегічні завдання

Шарова Тетяна Михайлівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач сектору з навчально-методичної роботи обдарованої молоді відділу по роботі з обдарованою молоддю ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Податкова компонента підготовки магістрів за освітньою програмою «Геодезія та землеустрій» як невіддільна складова процесу формування їхнього особистісного потенціалу

Боровик Петро Миколайович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва

Кисельов Юрій Олександрович, доктор географічних наук, професор, професор кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва

Шемякін Михайло Васильович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва

Проблеми самоосвіти поліцейських у період проходження професійної підготовки

Єсімов Сергій Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ

Завдання освіти з формування всебічно розвиненої особистості для здійснення української національної ідеї

Єршова Ольга Леонідівна, кандидат економічних наук, доцент, науковий співробітник Інституту професійної освіти НАПН України

Формування здатності до інтерпретації в постановці та вирішенні завдань самоздійснення в юнацькому віці

Зазимко Оксана Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, провідний науковий співробітник Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Розроблення авторських модельних програм – вагомий вклад у розвиток особистості вчителя та учня

Іванова Олена Юрївна, кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчально-виховної роботи КЗ «Харківський університетський ліцей Харківської міської ради Харківської області»

Морквян Ірина В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, учитель КЗ «Харківський університетський ліцей Харківської міської ради Харківської області»

Формування звукорежисерської компетенції здобувачів вищої освіти спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Корякін Олексій Олексійович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Становлення суб'єктності студентів в освітньому процесі коледжу

Пащенко Тетяна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник Інституту професійної освіти НАПН України

Особистий потенціал педагога в досягненні мети створення нової філософії освіти

Соколовська Ірина Анатоліївна, кандидат медичних наук, доцент, доцент Запорізького державного медичного університету

Нечипоренко Валентина Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор, ректор Хортицької національної академії

Гордієнко Наталія Миколаївна, доктор соціологічних наук, професор, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності Хортицької національної академії

Позднякова Олена Леонтіївна, доктор педагогічних наук, професор, перший проректор Хортицької національної академії

Зарицька Валентина Василівна, доктор психологічних наук, професор, професор Класичного приватного університету

Гришина Тетяна Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент Класичного приватного університету

Буланов Валерій Анатолійович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент Класичного приватного університету

Герко Марія Василівна, заступник директора з виховної роботи Свалявського професіонального будівельного ліцею

Суб'єктність як основа самоздійснення обдарованої особистості

Ткаченко Лідія Іванівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Інституту обдарованої дитини НАПН України

Розвиток вокальної компетенції здобувачів вищої освіти спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Фоломєєва Наталія Аркадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Результати дослідно-експериментальної роботи з формування поліхудожньої компетентності ліцеїстів

Чабан Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент заступник директора з навчально-виховної роботи Херсонського Таврійського ліцею Херсонської міської ради

Особливості формування лідерських якостей у майбутніх фахівців в освітньому середовищі вишу

Черкашин Андрій Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами імені академіка І. А. Зязюна Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Розвиток творчого сприйняття у студентів

Шепельова Марія Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії психології творчості Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Причини виникнення девіантної поведінки індивіда, а також шляхи її корекції в освітньому процесі

Яковишин Руслан Ярославович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології та інклюзивної освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної і педагогічної освіти

Питання національної ідеї як важливий компонент фахових дисциплін спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Василинина Оксана Миколаївна, викладач Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Розвиток логічного мислення майбутніх учителів початкової школи в процесі фахової підготовки

Григорчук Тетяна Вікторівна, учитель початкових класів Вінницького ліцею № 6

Особливості організації освітнього процесу Харківського ліцею № 8 в умовах воєнного стану в аспекті формування особистісного потенціалу учнів шляхом корекції у викладанні навчальних предметів

Деркач Юлія Олегівна, заступник директора з навчально-виховної роботи КЗ «Харківський ліцей № 8 Харківської міської ради Харківської області»

Розвиток суб'єктності учня в умовах приватної освіти

Дмитрів Юлія Миколаївна, аспірантка факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка

Завдання освіти з формування особистісного потенціалу здійснення національної ідеї в молодшій школі

Дмитрієва Ольга Миколаївна, учитель початкових класів Синельниківського ліцею № 2 Синельниківської міської ради Дніпропетровської області

Формування лідерської компетентності для формування особистісного потенціалу в сучасній студентській молоді

Жукова Анна Робертівна, заступник директора Львівського коледжу транспортної інфраструктури

Розвиток «м'яких навичок» (soft skills) як фундаменту для побудови успішної кар'єри випускників закладів фахової передвищої освіти

Заремба Людмила Василівна, науковий співробітник Чернівецької філії ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Особистісний потенціал та національна ідея як визначальні засади у вихованні здобувачів освіти професійно-технічних закладів

Ігнатенко Вікторія Михайлівна, викладач географії Центру підготовки і перепідготовки робітничих кадрів № 1 м. Кривий Ріг

Блог, YouTube, соціальні мережі – помічники національно-патріотичного виховання учнів

Кизименко Оксана Миколаївна, заступник директора з навчально-виховної роботи Харківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 142 Харківської міської ради Харківської області

Принцип новизни як основа реалізації мети формування особистісного потенціалу на уроках англійської мови

Коруна Юлія Володимирівна, учитель англійської мови Синельниківського ліцею № 2 Синельниківської міської ради Дніпропетровської області

Формування особистості національно-орієнтованого студента на національній ідеї

Лиса Оксана Миколаївна, викладач Чернівецького медичного фахового коледжу

Взаємодія вихователів гуртожитку та студентського самоврядування в процесі національного виховання майбутніх учителів

Орел Галина Володимирівна, вихователь гуртожитку Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І. Я. Франка

Едьютейнмент як ефективний інструмент формування особистісного потенціалу в сучасному освітньому просторі

Павенко Наталя Вікторівна, викладач Слов'янського багатoproфільного регіонального центру професійної освіти імені П.Ф. Кривоноса

Шляхи формування особистісного потенціалу здійснення національної ідеї в закладах загальної середньої освіти

Пально Наталя Василівна, заступник директора з виховної роботи Червоненського ліцею Червоненської селищної ради Житомирської області

Актуальність використання медіаресурсів на уроках зарубіжної літератури

Пех Катерина Володимирівна, учитель зарубіжної літератури Синельниківського ліцею № 2

Героїзація повсякденного: утвердження національної ідеї через виховання особистості

Полагейкіна Вікторія Анатоліївна, викладач англійської мови КЗ «Ліцей № 38 імені І. О. Секретнюка» Криворізької міської ради

Розвиток особистісного потенціалу кожного учня в умовах НУШ

Поліщук Любов Андріївна, учитель початкових класів Печерської гімназії № 75 м. Київ

STEM-освіта в умовах війни

Таболіна Людмила Вікторівна, директор, учитель української мови та літератури Київського ліцею «Inventor School»

Виховання національно-патріотичних почуттів як складника загальної культури особистості на уроках зарубіжної літератури

Чаплик Наталя Вікторівна, заступник директора з навчально-виховної роботи КЗ «Верхньокам'янська загальноосвітня школа І–ІІ ступенів» Званівської сільської ради Бахмутського району Донецької області

Розвиток критичного мислення студентів як чинник формування фахової компетентності майбутніх техніків-електриків у коледжах аграрного профілю

Ярош Любов Василівна, викладач ВСП «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»